

**Dz.U. 1990 Nr 51 poz. 297****U S T A W A**

z dnia 5 lipca 1990 r.

**Prawo o zgromadzeniach****Opracowano na  
podstawie: t.j.  
Dz. U. z 2013 r.  
poz. 397.**

## Rozdział 1

**Przepisy ogólne**

**Art. 1.** 1. Każdy może korzystać z wolności pokojowego zgromadzania się.

2.<sup>1)</sup> Zgromadzeniem jest zgrupowanie co najmniej 15 osób, zwołane w celu wspólnych obrad lub w celu wspólnego wyrażenia stanowiska.

**Art. 2.** Wolność zgromadzania się podlega ograniczeniom przewidzianym jedynie przez ustawy, niezbędnym do ochrony bezpieczeństwa państwowego lub porządku publicznego oraz ochrony zdrowia lub moralności publicznej albo praw i wolności innych osób, a także ochrony Pomników Zagłady w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412, z późn. zm.<sup>2)</sup>).

**Art. 3.** 1. Prawo organizowania zgromadzeń przysługuje osobom mającym pełną zdolność do czynności prawnych, osobom prawnym, innym organizacjom, a także grupom osób.

2. W zgromadzeniach nie mogą uczestniczyć osoby posiadające przy sobie broń, materiały wybuchowe, wyroby pirotechniczne lub inne niebezpieczne materiały lub narzędzia.

**Art. 4.** Przepisy ustawy nie dotyczą zgromadzeń:

- 1) organizowanych przez organy państwa lub organy samorządu terytorialnego;
- 2) odbywanych w ramach działalności Kościoła Katolickiego, innych kościołów oraz związków wyznaniowych;
- 3) (uchylony).

---

<sup>1)</sup> Uznany wyrokiem TK z dn. 18.09.2014 r., sygn. Akt K 44/12 (Dz. U. poz. 1327), za niezgodny z Konstytucją RP w części zawierającej wyrażenie „co najmniej 15”.

<sup>2)</sup> Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 oraz z 2006 r. Nr 220, poz. 1600.

## Rozdział 2

### Postępowanie w sprawach zgromadzeń

**Art. 5.** 1. Postępowanie w sprawach dotyczących zgromadzeń należy do zadań zleconych organów gminy.

2. Organem odwoławczym od decyzji wydanych w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest wojewoda.

**Art. 6.** 1. Zgromadzenia organizowane na otwartej przestrzeni dostępnej dla nieokreślonych imiennie osób, zwane dalej „zgromadzeniami publicznymi”, wymagają uprzedniego zawiadomienia organu gminy właściwego ze względu na miejsce zgromadzenia.

2. Jeżeli zgromadzenia organizowane są w pobliżu siedzib przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych, misji specjalnych i organizacji międzynarodowych korzystających z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych, organ gminy zawiadamia właściwego komendanta policji oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

2a. Jeżeli zgromadzenie organizowane jest w pobliżu obiektów podlegających ochronie Biura Ochrony Rządu, organ gminy informuje Szefa Biura Ochrony Rządu o miejscu, dacie i przewidywanej liczbie uczestników zgromadzenia.

2b. Zgromadzenia organizowane przez 2 lub większą liczbę organizatorów w tym samym czasie, w miejscach lub na trasach przejścia, które są tożsame lub w części się pokrywają, mogą się odbyć, jeżeli jest możliwe ich oddzielenie lub odbycie w taki sposób, aby ich przebieg nie zagrażał życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach. Jeżeli oddzielenie lub odbycie zgromadzeń nie jest możliwe, stosuje się art. 7a.

3. Rada gminy może określić miejsca, w których organizowanie zgromadzeń publicznych nie wymaga zawiadomienia.

**Art. 7.** 1.<sup>3)</sup> Organizator zgromadzenia publicznego zawiadamia organ gminy w taki sposób, aby wiadomość o zgromadzeniu dotarła nie później niż na 3 dni robocze, a najwcześniej 30 dni przed datą zgromadzenia.

---

<sup>3)</sup> Utraci moc, na podstawie wyroku TK z dn. 18.09.2014 r., sygn. akt K 44/12 (Dz. U. poz. 1327), z dniem 4.10.2015 r., w zakresie, w jakim określa obowiązek zawiadomienia organu gminy o zgromadzeniu nie później niż na 3 dni robocze przed datą zgromadzenia.

2. Zawiadomienie powinno zawierać następujące dane:

- 1) imię, nazwisko, datę urodzenia i adres organizatora oraz nazwę i adres osoby prawnej lub innej organizacji, jeżeli w jej imieniu organizuje on zgromadzenie;
- 1a) imię, nazwisko, datę urodzenia, zdjęcie i adres przewodniczącego zgromadzenia;
- 2) cel i program oraz język, w którym będą porozumiewać się uczestnicy zgromadzenia;
- 3) miejsce i datę, godzinę rozpoczęcia, czas trwania, przewidywaną liczbę uczestników, a w przypadku gdy planowane jest przejście uczestników zgromadzenia także trasę przejścia ze wskazaniem miejsca jego rozpoczęcia i zakończenia;
- 4) określenie planowanych przez organizatora środków służących zapewnieniu pokojowego przebiegu zgromadzenia oraz środków, o których dostarczenie zwraca się do organu gminy.

**Art. 7a. 1.**<sup>4)</sup> Jeżeli w tym samym czasie i miejscu lub na trasie przejścia, które są tożsame lub w części się pokrywają, zgłoszonych zostało 2 lub więcej zgromadzeń i nie jest możliwe ich oddzielenie lub odbycie w taki sposób, aby ich przebieg nie zagrażał życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach, organ gminy niezwłocznie wzywa organizatora zgromadzenia zgłoszonego później do dokonania zmiany czasu lub miejsca zgromadzenia albo trasy przejścia uczestników.

2.<sup>5)</sup> Do wezwania organ gminy załącza informacje na temat czasu i miejsca przejścia wcześniej zgłoszonego zgromadzenia lub zgromadzeń.

3. Organizator, o którym mowa w ust. 1, dokonuje zmiany czasu lub miejsca zgromadzenia albo trasy przejścia uczestników w taki sposób, aby informacja o zmianie dotarła do organu gminy nie później niż na 2 dni przed datą zgromadzenia.

**Art. 8. 1.** Organ gminy zakazuje zgromadzenia publicznego, jeżeli:

- 1) jego cel lub odbycie sprzeciwiają się niniejszej ustawie lub naruszają przepisy ustaw karnych;

---

<sup>4)</sup> Utraci moc, na podstawie wyroku TK z dn. 18.09.2014 r., sygn. akt K 44/12 (Dz. U. poz. 1327), z dniem 4.10.2015 r., w części zawierającej wyrażenie „zgłoszonego później”.

<sup>5)</sup> Utraci moc, na podstawie wyroku TK z dn. 18.09.2014 r., sygn. akt K 44/12 (Dz. U. poz. 1327), z dniem 4.10.2015 r., w części zawierającej wyrażenie „wcześniej zgłoszonego”.

2) odbycie zgromadzenia może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach.

2. (utracił moc).<sup>6)</sup>

**Art. 9. 1.**<sup>7)</sup> Decyzję o zakazie zgromadzenia publicznego doręcza się organizatorowi na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w terminie 3 dni od dnia zawiadomienia, nie później jednak niż na 24 godziny przed datą zgromadzenia. Jednocześnie kopię tej decyzji wraz z aktami sprawy otrzymuje wojewoda.

2. Odwołanie wnosi się bezpośrednio do wojewody w terminie 24 godzin od otrzymania decyzji, o której mowa w ust. 1.

3. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji.

4.<sup>8)</sup> Wojewoda rozpatruje odwołanie w ciągu 24 godzin od jego otrzymania.

5. Decyzję wydaną w wyniku rozpatrzenia odwołania organizatorowi doręcza się niezwłocznie na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

**Art. 10. 1.** Zgromadzenie publiczne powinno mieć przewodniczącego, który otwiera zgromadzenie, kieruje jego przebiegiem oraz zamyka zgromadzenie.

2. Przewodniczącym jest organizator zgromadzenia, chyba że inna osoba zgodzi się, w formie pisemnej, na przekazanie jej obowiązków przewodniczącego. Zgoda stanowi załącznik do zawiadomienia, o którym mowa w art. 7.

3. Przewodniczący odpowiada za zgodny z przepisami prawa przebieg zgromadzenia oraz jest obowiązany do przeprowadzenia go w taki sposób, aby zapobiec powstaniu szkód z winy uczestników zgromadzenia, i podejmuje w tym celu przewidziane w ustawie środki.

3a. W trakcie trwania zgromadzenia jego przewodniczący jest obowiązany do nieprzerwanego posiadania elementów wyróżniających, w tym identyfikatora zawierającego:

- 1) określenie funkcji jako przewodniczącego zgromadzenia;
- 2) zdjęcie przewodniczącego zgromadzenia;

---

<sup>6)</sup> Na podstawie wyroku TK z dn. 18.09.2014 r., sygn. akt K 44/12 (Dz. U. poz. 1327).

<sup>7)</sup> Utracił moc, na podstawie wyroku TK z dn. 18.09.2014 r., sygn. akt K 44/12 (Dz. U. poz. 1327), z dniem 4.10.2015 r., w zakresie określonym w nim terminów podjęcia działań przez organy władzy publicznej.

<sup>8)</sup> Utracił moc, na podstawie wyroku TK z dn. 18.09.2014 r., sygn. akt K 44/12 (Dz. U. poz. 1327), z dniem 4.10.2015 r., w zakresie określonego w tym przepisie terminu.

- 3) imię i nazwisko przewodniczącego zgromadzenia;
- 4) podpis właściwego przedstawiciela organu gminy;
- 5) pieczęć organu gminy.

3b. Organ gminy wyposaża przewodniczącego w identyfikator, o którym mowa w ust. 3a.

4. Przewodniczący żąda opuszczenia zgromadzenia przez osobę, która swoim zachowaniem narusza przepisy ustawy albo uniemożliwia lub usiłuje udaremnić zgromadzenie. W razie niepodporządkowania się żądaniu, przewodniczący zwraca się o pomoc do policji lub straży miejskiej.

5. Jeżeli uczestnicy zgromadzenia nie podporządkują się zarządzeniom przewodniczącego wydanym w wykonaniu jego obowiązków lub gdy przebieg zgromadzenia sprzeciwia się niniejszej ustawie albo narusza przepisy ustaw karnych, przewodniczący rozwiązuje zgromadzenie.

6. Z chwilą rozwiązania lub zamknięcia zgromadzenia jego uczestnicy są obowiązani bez nieuzasadnionej zwłoki opuścić miejsce, w którym odbywało się zgromadzenie.

**Art. 11.** 1. Organ gminy może delegować na zgromadzenie swoich przedstawicieli, jeżeli jednak przewidywana liczba uczestników jest większa niż 500 lub jeżeli istnieje niebezpieczeństwo naruszenia porządku publicznego w trakcie trwania zgromadzenia, delegowanie przedstawicieli jest obowiązkowe.

2. Organ gminy zapewnia w miarę potrzeby i możliwości ochronę policyjną w trybie przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.<sup>9)</sup>), służącą stosownemu przebiegowi zgromadzenia.

3. Delegowani przedstawiciele organu gminy, przybywając na zgromadzenie, są obowiązani okazać swoje upoważnienia przewodniczącemu zgromadzenia.

**Art. 12.** 1. Zgromadzenie może być rozwiązane przez przedstawiciela organu gminy, jeżeli jego przebieg zagraża życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach lub gdy narusza przepisy niniejszej ustawy albo przepisy ustaw karnych, a przewodniczący, uprzedzony o konieczności rozwiązania zgromadzenia, wzbrania się to uczynić.

---

<sup>9)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627, 664, 908, 951 i 1529.

2. Rozwiązanie zgromadzenia przez przedstawiciela organu gminy na podstawie ust. 1 następuje przez wydanie decyzji ustnej podlegającej natychmiastowemu wykonaniu, poprzedzonej trzykrotnym ostrzeżeniem uczestników zgromadzenia o możliwości jego rozwiązania, a następnie ogłoszonej przewodniczącemu lub w przypadku niemożności skontaktowania się z przewodniczącym – ogłoszonej publicznie uczestnikom zgromadzenia. Decyzję tę doręcza się organizatorowi na piśmie w terminie 72 godzin od jej podjęcia.

3. Organizatorowi oraz uczestnikowi zgromadzenia przysługuje prawo odwołania się od decyzji w sprawie rozwiązania zgromadzenia w terminie 3 dni od dnia rozwiązania zgromadzenia; przepis art. 9 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

**Art. 13.** Skargi na decyzje w sprawach zgromadzeń wnosi się bezpośrednio do sądu administracyjnego w terminie 3 dni od dnia doręczenia decyzji, a sąd wyznacza rozprawę nie później niż w terminie 7 dni od dnia wniesienia do niego skargi, chyba że zachodzą przeszkody formalne.

## Rozdział 2a

### **Przepisy karne**

**Art. 13a.** Kto przewodnicząc zgromadzeniu umyślnie nie podejmuje środków przewidzianych w art. 10 ust. 4 lub 5,  
podlega karze grzywny.

**Art. 13b.** Kto nie wykonuje żądania przewodniczącego, wydanego na podstawie art. 10 ust. 4 albo nie podporządkowuje się zarządzeniu przewodniczącego, wydanemu w wykonywaniu jego obowiązków na podstawie art. 10 ust. 5,  
podlega karze grzywny.

**Art. 13c.** Orzekanie w sprawach o czyny określone w art. 13a i art. 13b następuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395).

### Rozdział 3

#### **Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe**

**Art. 14.** (pominięty).<sup>10)</sup>

**Art. 15.** (pominięty).

**Art. 16.** (pominięty).

**Art. 17.** (pominięty).

**Art. 18.** Traci moc ustawa z dnia 29 marca 1962 r. o zgromadzeniach (Dz. U. Nr 20, poz. 89, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1982 r. Nr 14, poz. 113, z 1985 r. Nr 36, poz. 167 oraz z 1989 r. Nr 20, poz. 104 i Nr 29, poz. 154).

**Art. 19.** Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

<sup>10)</sup> Zamieszczony w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 lutego 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. poz. 397). Odnośnik ten dotyczy również art. 15–17.